

## Täysistunto

Tiistai 24.3.2020 klo 14.03—23.10

### 8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 9/2020 vp  
Valiokunnan mietintö YmVM 3/2020 vp

#### *Toinen käsittely*

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Hoskonen.

#### *Keskustelu*

17.45 **Hannu Hoskonen kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä on vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annettu lakiesitys ja samoin ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan lakiesityksen muuttaminen. Ympäristövaliokunta käsitteli asiaa huolella kuullen asiantuntijoita, antoi yksimielisen mietinnön.

Korostan, että tähän asiaan liittyy kovin vähäpätöiset asiat kokonaisuuden kannalta. Kysymyshän on siitä, että tarvittaessa annetaan jatkoaikaa näiden hoitosuunnitelmien toteutumiselle. Jos luonnonolosuhteet ovat olleet vaikeat ja sen hoitosuunnitelman toteutuminen ei ole tapahtunut ylivoimaisten esteiden takia, niin tämän lainmuutoksen myötä voidaan myöntää jatkoaikaa.

Samoin tässä lakiesityksessä muutetaan sitä, että ympäristövaikutusten arviointeihin liittyy monesti erilaisten näytteidenottoa ja -keruuta tuolla maasto-olosuhteissa. Tällä lainsäädännön muutoksella viranomaisen saa sitten tarkat rajat ja ohjeet siitä, miten hänen tulee toimia virkatehtävää hoitaessaan. Päällisin puolin katsottuna hyvin vähäpätöinen laki. Mutta kuten nykyinen perustuslaki sanoo, meidän on kansalaisille määrättävistä oikeuksista ja velvollisuuksista aina säädettävä lailla.

Ja tässä tuleekin, arvoisa puhemies, se iso asia esille. Kun nyt merkitään viranomaisen oikeudet ja velvollisuudet tätä virkatehtävää hoitaessaan, mitkä ovat hänen oikeutensa näyttöönotossa, niin korostan, että tässä samassa yhteydessä nousee väkisin esille toinen asia. Jos puhemies sallii, lyhyt esimerkki tulevista päätöksistä: Parhailaan ollaan suunnittelemassa Suomeen suuria luonnonsuojelualueita, joissa ollaan poistamassa käytännössä metsästysoikeuksia hyvin, hyvin monelta alueelta, kuten muun muassa kotikunnassani. Ympäristöministeriössä ollaan vakavasti sitä mieltä, että kysymyksessä on pelkkä asetuk-senantovaltuuden piiriin kuuluva asia. Näinhän ei suinkaan ole.

Jos kerran merenhoitosuunnitelmien ja ympäristövaikutusten arviointien suhteen joudutaan lakia muuttamaan — jotta näytteenotto saa tarkat rajat, mitä lain mukaan saa tehdä, ja

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2020 vp

se vaatii lainmuutoksen, niin kuin tässä esityksessä nimenomaan on — niin sitten kun ollaan poistamassa valtavat alueet metsästysalueista ja ihmisten oikeuksia loukataan — ja se muka olisi vain asetuksenantovaltuuden nojalla tapahtuva asia — niin tämä kannattaa, arvoisa puhemies, pitää mielessä näin tärkeässä asiassa. Tämä asia on hyvin vähäpätöinen, mutta äsken mainitsemani asia on erittäin vakava ja erittäin kauaskantoinen.

Toivon, että eduskunta muistaa tämän, kun sitten seuraavaksi käsitellään esimerkiksi metsästysasioita, että nykyisen perustuslain mukaan kansalaisten oikeudet ja velvollisuudet on aina otettava lakiin. Asetuksilla ei voi operoida.

**17.48 Mikko Kärnä kesk:** Arvoisa herra puhemies! Edustaja Hoskonen nosti kyllä äärettömän tärkeän näkökulman tässä esille. Niin kuin hän totesi: vaikka tässäkin tapauksessa on kyse vähäpätöisestä, pienestä asiasta, niin se, että siinä asetetaan kuitenkin selkeät rajat sille viranomaisen toiminnalle, täytyy pitää kaikessa toiminnassa mielessä.

Ja edustaja Hoskosen lailla jaan tämän huolen siitä, että esimerkiksi nyt kun näitä uusia luonnonsuojelualueita kaavaillaan, sieltä oltaisiin pelkästään asetustasoisella päätöksellä poistamassa kansalaisten olemassa olevia oikeuksia metsästykseseen ja mahdollisesti kalastukseen ja myös muuhun luonnontuotteiden keruuseen, tällaisia oikeuksia, jotka heillä jo nykyään on. Sitä ei yksiselitteisesti voida tehdä. Toivon itsekkin, edustaja Hoskosen lailla, että eduskunta tämän kyllä muistaa.

Pidetään huolta siitä, että meillä on tässä maassa hyvät edellytykset näihin perinteisiin harrastuksiin ja perinteisen elämäntavan harjoittamiseen myös tulevaisuudessa.

**17.48 Kimmo Kiljunen sd:** Arvoisa puhemies! Tässä käytetään suuria sanoja: joku asia on ”vähäpätöinen” mutta ”äärettömän tärkeä” — nämä ovat ääri-ilmaisuja molemmat. Jos joku on äärettömän tärkeä, niin se menee jo vähän sellaiseen kohtaan, että ei ole ihan varma, mitä puhuja tarkoittaa.

Tässä asiassa kyllä tuntuu siltä, että siinä on järkeä. Kun pohditaan perusoikeuksia, niin tuntuisi siltä, että pelkkä asetus ei olisi riittävä, ja tämä lakiteitse tapahtuva asian käsittely, jota edustaja Hoskonen tässä esitti, ainakin minusta tuntuu järkeenkäyvältä — en tiedä sen äärettömän tärkeydestä ollenkaan mitään.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Koetetaan pitää, arvoisat edustajat, tämä keskustelu tässä aiheessa. Ei mennä merta edemmäs kalaan.

**17.49 Raimo Piirainen sd:** Arvoisa puhemies! Minäkään en mene nyt merelle, eli anteeksi vain, mutta Hoskosen puheenvuoro oli todella hyvä.

Minulla on lähinnä kysymys tähän liittyen, että kun lainsäädäntöä annetaan, niin yleensä asetuksenantovelvollisuus tai asetuksenmyöntövaltuudet tai tämäntyyppiset ovat aina lain perusteluissa. Jos valiokunta haluaa, niin sehän voi vaatia, että se asetus käy eduskunnassa, ja tämä on semmoinen asia, mikä pitää ottaa lainsäädännössä tulevaisuudessa huomioon.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Ja vielä valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Hoskonen.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2020 vp

17.50 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa puhemies! Nimenomaan näin, kun nyt ollaan tätä pientä lakia muuttamassa, nimenomaan ympäristövaikutusten arviointia koskevaa lakia. Tämä lakiesitys olkoon todiste siitä, että kun viranomainen toimii — on ympäristövaikutusten lainmukaista arviointia tekemässä vaikka jotakin hanketta koskien — niin nyt hänelle lakiin kirjataan selkeät oikeudet, millä hän niitä näytteitä ja maastotarkastuksia tekee. Aivan looginen ja aivan selkeä viesti eduskunnalta siihen, miten tulee toimia.

Uuden perustuslain hengessä meidän tulee nämä velvollisuudet kirjata nimenomaan lakiin, ja sitähan tässä nyt juuri ollaan tekemässä. Kysymys yksittäisenä tekona — näytteenotto, vaikka vesinäytteenotto rannassa — on tapahtumana kovin vähäpätöinen, mutta sekin kirjataan lakiin, että näin saa toimia.

Minkä takia sitten jossakin isossa yhteydessä valtavaa määrää ihmisiä koskeva laki ohitetaan asetuksenantovaltuudella? Eihän näin voi olla. Kyllä tässä pitää eduskunnan jäməköityä siinä, että ihmisten oikeuksista pidetään kiinni, ja jos oikeuksia rajoitetaan tai annetaan jopa lisäoikeuksia, ne säädetään aina lailla. Se on eduskunnan velvollisuus.

Ja ymmärrän edustaja Kiljusen erinomaisen puheenvuoron siitä, että hän lakia paljon tuntevana henkilönä osaa nämä mittakaavat hallita.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 9/2020 vp sisältyvät 1.-2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.